

JUSTITSMINISTERIET

Civil- og Politiafdelingen

Dato: 20. december 2011
Kontor: Civilkontoret
Sagsbeh: Inge Birgitte Møberg
Sagsnr.: 2011-5002-0005
Dok.: 281303

KOMMENTERET HØRINGSOVERSIGT

OVER

forslag til lov om ændring af våbenloven (Straf for overtrædelse af knivforbuddet)

1. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag blev den 9. november 2011 sendt i høring hos:

Østre Landsret, Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Foreningen af Offentlige Anklagere, Politiforbundet i Danmark, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Advokatrådet, Amnesty International, Børne- og Ungdomsorganisationernes Samråd, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Sportsfiskerforbund, Dansk Våbenhandlerforening, Danske Advokater, Danske Regioner, Dansk Erhverv, Dansk Firmaidrætsforbund, Dansk Fængselsforbund, Dansk Knivforening, Dansk Land- og Strandjagt, Dansk Militaria Forening, Retspolitisk Forening, Dansk Skytte Union, De Danske Skytteforeninger, Det Kriminalpræventive Råd, Dansk Industri, Fagligt Fælles Forbund 3F, Foreningen af Fængselsinspektører og Vicefængselsinspektører, HK Landsklubben Danmarks Domstole, HK Landsklubben Kriminalforsorgen, Institut for Menneskerettigheder, Kriminalforsorgsforeningen, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Nordisk Våbenforum, Retssikkerhedsfonden og Vaabenhistorisk Selskab.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Justitsministeriet har modtaget svar fra:

Østre Landsret, Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Foreningen af Offentlige Anklagere, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Børne- og Ungdomsorganisationernes Samråd, Danmarks Jægerforbund, Dansk Våbenhandlerforening, Dansk Firmaidrætsforbund, Dansk Fængselsforbund, Dansk Knivforening, Dansk Land- og Strandjagt, Det Kriminalpræventive Råd, HK Landsklubben Danmarks Domstole, Institut for Menneskerettigheder, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Nordisk Våbenforum, Retspolitisk Forening og Vaabenhistorisk Selskab.

Endvidere har Danske Våbenhandlere, Niels Graudal og Peter Rasmussen afgivet høringssvar vedrørende lovudkastet.

Nedenfor er gengivet de væsentligste punkter i de modtagne høringssvar. Justitsministeriets kommentarer til høringssvarene er anført med *kursiv*.

2. Høringssvarene

Sø- og Handelsretten, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Foreningen af Offentlige Anklagere, Dansk Firmaidrætsforbund, Fængselsforbundet, HK Landsklubben Danmarks Domstole og Politiforbundet har ingen bemærkninger til lovforslaget.

2.1. Sanktionsbestemmelsen

Advokatrådet, Børne- og Ungdomsorganisationernes Samråd, Danske Våbenhandlere, Dansk Knivforening, Dansk Land- og Strandjagt, Nordisk Våbenforum, Retspolitisk Forening og Vaabenhistorisk Selskab tilslutter sig lovforslaget.

Østre Landsret har ikke bemærkninger til selve de foreslåede lovændringer. Landsretten finder imidlertid, at det anførte i bemærkningerne om, hvilke konkrete straffe der forudsættes fastsat i henholdsvis første-, anden-, tredje- og fjerdegangstilfælde, er en både uhensigtsmæssig og unødvendig indskrænkning af domstolenes råderum ved afgørelsen af de konkrete sager. Landsretten anfører i den forbindelse, at dette gælder særligt de forudsatte nye bødestrafte på 5.000 kr. og 7.500 kr. for førstegangstilfælde, som i en række situationer fra det praktiske hverdagsliv vil forekomme mindre passende. Landsretten foreslår derfor, at det tydeliggøres i bemærkningerne

ne, at der er tale om et udgangspunkt for straffastsættelsen i normaltillælde, og at dette udgangspunkt bør kunne fraviges også i nedadgående retning, f.eks. i tilfælde, hvor en ustraffet person har glemt en hobbykniv i en bil.

Vestre Landsret tilslutter sig det, som Østre Landsret har fremført i sit høringssvar.

Den Danske Dommerforening noterer sig, at det udtrykkeligt fremgår af bemærkningerne, at fastsættelsen af straffen fortsat vil bero på domstolenes vurdering af den enkeltes sags omstændigheder, og at de angivne strafpositioner vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder. Dommerforeningen bemærker, at hverken lovforslaget eller bemærkningerne hertil omtaler de problemer, der kan opstå i forbindelse med sanktionsfastsættelsen i tiden frem til det, som foreningen beskriver som den relativt lange ikrafttrædelse af lovændringen den 1. april 2012.

Nordisk Våbenforum finder, at domstolene i alle tilfælde skal vurdere de konkrete forhold og omstændigheder i den enkelte sag og i den forbindelse vurdere, om der skal udmåles en ubetinget eller betinget frihedsstraf samt længden heraf. Der bør efter organisationens opfattelse således ikke udstikkes regler for minimumsstraf i anden- og tredje gangstilfælde.

Institut for Menneskerettigheder udtaler, at det af retssikkerhedsmæssige hensyn er vigtigt, at der ved udmålingen af straf kan ske en konkret tilpasning af strafniveauet.

Som anført i bemærkningerne til lovforslaget vil fastsættelse af straffen fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige sags omstændigheder, og de angivne strafpositioner vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning efter de almindelige udmålingsregler i straffeloven, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder.

Der kan endvidere henvises til, at der ved tidligere lovændringer på både knivområdet og andre områder, som f.eks. færdselsområdet og dyrevelfærdsområdet, i de fremsatte lovforslag er en lignende angivelse af, hvilke strafpositioner der – med forbehold for domstolenes nævnte konkrete vurdering af det enkelte tilfælde – forudsættes at gælde.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2 og 3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

For så vidt angår Den Danske Dommerforenings bemærkning om sanktionsfastsættelsen frem til lovens ikrafttræden kan Justitsministeriet oplyse, at lovens ikrafttrædelsesdato er fastsat til den 1. april 2012 for at sikre, at lovforslaget på dette tidspunkt er endelig vedtaget og stadfæstet. Det forventes ikke, at der herved vil opstå en lang periode fra stadfæstelsen til lovændringens ikrafttræden, men Justitsministeriet er indstillet på at fremsætte et ændringsforslag, der indebærer en tidligere ikrafttræden, f.eks. den 1. marts 2012, hvis lovforslaget bliver endelig vedtaget og stadfæstet inden da.

2.2. Bødeniveaulet

Advokatrådet har generelt ingen indvendinger imod, at bødeniveaulet justeres til et tidssvarende niveau. Det foreslåede bødeniveau synes imidlertid efter rådets opfattelse noget højt taget i betragtning, at bøden typisk må formodes at ramme yngre mennesker, som f.eks. lærlinge, der har glemt en arbejdskniv i deres bil eller lignende steder.

Dansk Knivforening anfører, at bødestørrelserne for overtrædelse af knivforbuddet er ganske store sammenlignet med straffen for andre forseelser, når man tager i betragtning, at det kan være svært for den enkelte borger at vurdere, hvornår der foreligger et anerkendelsesværdigt formål.

Dansk Land- og Strandjagt finder, at strafniveaulet skal fastholdes for fritidsfolk, som af en eller anden undskyldelig grund har overtrådt knivforbuddet.

Det Kriminalpræventive Råd finder ikke, at det tjener noget kriminalpræventivt formål at sætte bødestraffen op fra 3.000 til 5.000 kr. for den, der har en hobbykniv liggende i sin bil.

Landsforeningen af Forsvarsadvokater mener ikke, at der er grundlag for at forhøje bødeniveaulet som foreslået, idet forvandlingsstraffen for en bøde på 5.000 kr. og 7.500 kr. er henholdsvis 8 og 10 dages fængsel, hvorfor der er tale om en skærpelse i forhold til det gældende udgangspunkt om 7 dages fængsel.

Nordisk Våbenforum bemærker, at der ikke foreligger væsentlige, nye begrundelser for at hæve de gældende bødetakster som foreslået.

Niels Graulund anfører, at en forhøjelse af bødestraffen alene vil ramme de personer, der har en fornuftig anvendelse af kniv som en del af deres erhverv eller fritidsbeskæftigelse, og som ved forglemmelse kommer til at overtræde knivforbuddet.

Der lægges med det fremsatte lovforslag ikke længere op til at hæve bøde-niveauet, og de aktuelle bødetakster fastholdes dermed, jf. herom pkt. 2.2.2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det bemærkes, at der i forlængelse af lovforslagets gennemførelse vil blive gennemført en forebyggelseskampagne vedrørende knivforbuddet, som vil være finansieret af en del af de midler, der er afsat til kriminalpræventive kampagner i den aftale om bedre balance i rets- og udlændingepolitikken, som regeringen den 15. november 2011 indgik med Enhedslisten og Liberal Alliance.

2.3. Andre forslag

Danmarks Våbenhandlerforening, Danmarks Jægerforbund, Dansk Knivforening og Vaabenhistorisk Selskab finder, at hele våbenlovgivningen bør revideres og har i den forbindelse anført, at knive grundlæggende er værktøj, hvorfor det ikke bør være strafbart at glemme sit værktøj i sin bil eller lignende. Det bør derimod straffes, hvis en person medbringer en kniv i det offentlige rum for at skade andre mennesker, herunder i nattelivet.

Dansk Land- og Strandjagt anfører, at det fremgår af lovforslaget, at en kniv skal transporteres direkte til og fra den lovlige aktivitet, og at det i den forbindelse er vigtigt at understrege, at foreningens medlemmer kan træffes hos bageren en søndag morgen efter et morgentræk med en kniv i bæltet uden at være til fare for nogen, da det ofte vil være forbundet med tilbagelægning af mange ekstra kilometer, hvis kniven skal bringes hjem, inden morgenbrødet hentes.

Retspolitisk Forening bemærker, at det anerkendelsesværdige formål alene knytter sig til, at kniven bæres på vej direkte til eller fra en anerkendelsesværdig aktivitet. Svinkeærinder vil således fortsat bringe handlingen ind under det strafbare område. Retspolitisk Forening finder det på den bag-

grund urimeligt, at sanktionen fortsat vil ramme personer, der foretager svinkeærinder på vej til en anerkendelsesværdig aktivitet, og foreningen går ud fra, at bødestraffen i førstegangstilfælde vil blive reduceret i forbindelse med svinkeærinder. Foreningen foreslår endvidere, at der nedsættes et sagkyndigt udvalg til nærmere at gennemgå reglerne om knivforbuddet.

Nordisk Våbenforum finder, at der mangler klare definitioner på, hvornår der foreligger anerkendelsesværdige formål.

Peter Rasmussen foreslår, at besiddelse af kniv som udgangspunkt skal være lovlig, og at alene brugen af kniv i kriminel sammenhæng skal gøres ulovlig.

Justitsministeriet har bl.a. i lyset af hørings svarene udbygget lovforslagets beskrivelse af, hvornår det er tilladt at bære kniv på offentligt tilgængelige steder mv., fordi der foreligger et anerkendelsesværdigt formål.

Det fremgår således nu bl.a. udtrykkeligt, at det vil være lovligt for en person at bringe en sløv køkkenkniv til skærsliberen for at blive slebet. Der vil endvidere kunne foretages ophold eller ærinder undervejs, når dette ud fra en samlet vurdering af omstændighederne må anses for rimeligt. I denne vurdering vil bl.a. indgå formålet med og stedet for opholdet eller ærindet, varigheden heraf, knivens placering og troværdigheden af besidderens forklaring om omstændighederne omkring besiddelsen af kniven. F.eks. vil et ophold med henblik på at tanke benzin eller foretage indkøb på vej i sin bil til eller fra den aktivitet, hvor kniven skal anvendes, ikke udgøre en overtrædelse af våbenloven, hvis kniven forbliver i bilen. Det samme gør sig gældende, hvis en netop indkøbt husholdningskniv medbringes på den videre indkøbstur i en taske eller lignende eller ligger i bilen, mens der foretages andre ærinder.

I overensstemmelse med det ovenfor anførte vil en jæger kunne hente morgenbrød hos bageren på vej hjem fra morgentræk uden dermed at overtræde knivforbuddet, hvis kniven forbliver i bilen.

For så vidt angår forslaget om at nedsætte et sagkyndigt udvalg med henblik på at revidere våbenloven skal Justitsministeriet bemærke, at lovforslaget ikke lægger op til at indsnævre knivforbuddet, og ministeriet har ikke aktuelle planer om at iværksætte en større revision af våbenlovgivningen.

Danmarks Jægerforbund anfører, at jægere gennem en statsanerkendt uddannelse har opnået ret til at eje og anvende våben, og de er derfor årligt underlagt et kontrolopslag i Det Centrale Kriminalregister, idet udstedelse af jagttegn kræver godkendelse fra politiet. Anmeldes en jæger for vold eller overtrædelse af f.eks. våbenloven, bortfalder politiets godkendelse næsten automatisk. Efter Danmarks Jægerforbunds opfattelse indebærer dette i praksis, at en overtrædelse af knivforbuddet i våbenloven vil kunne få helt urimelige konsekvenser, hvis man gerne vil beholde sit jagttegn.

Danmarks Jægerforbund anfører endvidere, at jægere, der er registreret som schweisshundeførere, løser en vigtig opgave for samfundet ved at sikre, at hårdtsårede dyr aflives på en dyreværnsmæssig forsvarlig måde, og at knive i den forbindelse er et vigtigt værktøj. Danmarks Jægerforbund finder det urimeligt, hvis disse jægere skal straffes for overtrædelse af knivforbuddet, hvis de glemmer deres værktøj, herunder deres kniv, i bilen. Det bør således ifølge Danmarks Jægerforbund altid af dyreværnsmæssige årsager være tilladt for en jæger at opbevare en kniv i bilen med henblik på aflivning af et såret dyr.

På den baggrund foreslår Danmarks Jægerforbund, at våbenloven ændres, så gyldigt jagttegn automatisk giver en jæger tilladelse til også at besidde en kniv i sin bil, alternativt skal en jæger med jagttegn alene meddeles en advarsel frem for en bøde ved overtrædelse af knivforbuddet, så jægeren på den baggrund ikke mister sit jagttegn.

Jægere har enten på baggrund af jagttegn eller en meddelt våbentilladelse adgang til at erhverve, besidde og anvende nærmere bestemte jagtvåben. Det er alene tilladt at transportere skydevåben mellem opbevaringsstedet og anvendelsesstedet, og det er herudover et krav, at jagtvåben opbevares forsvarligt og utilgængeligt for uvedkommende i et aflåst våbenskab. En jæger vil således ikke blot kunne efterlade sit jagtvåben i bilen, når jægeren vender hjem efter endt jagt, og det samme gælder knive, som jægeren har medbragt på jagten (medmindre der er tale om en foldekniv med en klinge på højst 7 cm, der ikke kan fastlåses i udfoldet position).

At have en kniv liggende i bilen med henblik på i givet fald at kunne aflive eventuelt nødstedte dyr i trafikken er efter Justitsministeriets opfattelse ikke et anerkendelsesværdigt formål i våbenlovens forstand, medmindre man er registreret schweisshundefører og dermed forudsættes at kunne tilkaldes med henblik på at yde assistance med opsporing eller aflivning af såret vildt.

Niels Graudal anfører, at det ikke er muligt efter den nuværende lovgivning at medbringe en kniv med en klinge på over 12 cm, når man udøver friluftaktiviteter, hvorfor lovgivningen bør ændres. Som eksempel henviser Niels Graudal til, at den standard brødkniv, som folk tager med på skovtur, som regel er længere end 12 cm, hvorfor den ikke må medbringes.

Justitsministeriet skal hertil bemærke, at dolke og knive, hvis klinge overstiger 12 cm uden tilladelse kan anvendes i erhverv, til husholdningsbrug eller ved jagt, lystfiskeri eller sportsdykning, hvis de er udformet hertil. De nævnte våben kan erhverves, besiddes og bæres til den nævnte brug. Besiddelse og anvendelse af en brødkniv til husholdningsbrug er således undtaget fra kravet om tilladelse, og brødkniven vil kunne medbringes til en lovlig aktivitet i det omfang, der er et anerkendelsesværdigt formål hermed, f.eks. en skovtur.

Peter Rasmussen anfører, at klingelængden er uden betydning, idet der let kan forvoldes alvorlig skade med en kniv med en klinge på under 7 cm.

I 2003 fremsatte Justitsministeriet et forslag til ændring af våbenloven, der indebar et totalt forbud mod at bære knive samt andre lignende skarpe eller spidse genstande, som var egnede til at blive brugt til legemsbeskadigelse, på offentligt tilgængelige steder (Lovforslag nr. 97, 2003-04). Om baggrunden for valget af et totalt forbud anførtes det i lovforslaget, at også knive med en knivlængde på 7 cm og derunder kan anvendes til kriminalitet og volde væsentlig skade. Endvidere måtte det antages, at et totalt forbud ville være lettest at administrere og mest effektivt ville kunne bidrage til en holdningsændring, således at det at bære kniv i almindelighed vil blive betragtet som uacceptabel adfærd.

Flere partier i Folketinget fandt det imidlertid uacceptabelt at kriminalisere almindelige menneskers besiddelse af lommeknive. Under behandlingen af lovforslaget i Folketinget stillede Justitsministeriet derfor et ændringsforslag, hvorefter foldeknive med en klinge på højst 7 cm, der ikke kan fastlåses i udfoldet position, blev undtaget fra knivforbuddet. Baggrunden for kravet om, at klingens ikke måtte kunne fastlåses i udfoldet position, var navnlig oplysninger fra Rigspolitiets Kriminaltekniske Afdeling om, at dette vil begrænse muligheden for at anvende en foldekniv som stikvåben.

Det Kriminalpræventive Råd og **Institut for Menneskerettigheder** anbefaler, at der iværksættes en forebyggende indsats i forhold til børn og unge på området vedrørende ulovlige våben, særligt knive.

Der henvises til Justitsministeriets bemærkninger under pkt. 2.2 ovenfor, hvor det bl.a. er anført, at der i forlængelse af lovforslagets gennemførelse vil blive gennemført en forebyggelseskampagne vedrørende knivforbuddet, som vil være finansieret af en del af de midler, der er afsat til kriminalpræventive kampagner i den aftale om bedre balance i rets- og udlændingepolitikken, som regeringen den 15. november 2011 indgik med Enhedslisten og Liberal Alliance.

3. Lovforslaget

Lovforslaget adskiller sig på følgende punkter fra det forslag, der har været sendt i høring:

- 1) Der lægges ikke længere op til at hæve bødeniveauet.
- 2) Lovforslagets beskrivelse af, hvornår det er tilladt at bære kniv på offentlige steder mv., fordi der foreligger et anerkendelsesværdigt formål, er blevet udbygget med flere konkrete eksempler.

Der henvises til pkt. 2.1.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

- 3) Der er i lovforslagets bemærkninger foretaget en præcisering af, hvornår der foreligger »skærpende omstændigheder«.

Der henvises til pkt. 3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger og bemærkningerne til lovforslagets § 1.

Herudover svarer det fremsatte lovforslag med enkelte redaktionelle ændringer og præciseringer til det lovforslag, der blev sendt i høring.